

Ohje

Poikkeusluvun tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin todistus

Karhun, ilveksen, suden ja saukon kaupallinen hyödyntäminen (lihat, muut osat) vaatii Suomen ympäristökeskuksen myöntämän myyntiluvan (=EU-todistus). Jos esimerkiksi talja viedään ulkomaille, vaaditaan Suomen ympäristökeskuksen myöntämä CITES-vientilupa. Käytännössä tällä hetkellä kyseisen todistuksen/luvan voi saada karhun ja ilveksen osalta eläimille, jotka on pyydystetty metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisella ns. kannanhoidollisella poikkeusluvalla tai 41 a §:n 4 momentin mukaisen alueellisen kiintiön nojalla (karhun kiintiömetsästyksen poronhoitoalueella).

EU-todistuksen tai Cites-luvan saamiseksi Suomen ympäristökeskus vaatii varsinaisten hakemuslomakkeiden lisäksi **liitteeksi Suomen riistakeskuksen todistuksen siitä, että saaliiksi saatu karhu tai ilves on saatu saaliiksi poikkeusluvun tai alueellisen kiintiön nojalla.** Todistuksen hakijana toimii poikkeusluvun saaja ja alueellisen kiintiön nojalla pyydystetystä karhusta saaliin saaja. Todistusta haetaan siitä Suomen riistakeskuksen aluetoimistosta, jonka alueelle poikkeuslupa on myönnetty tai poronhoitoalueen kiintiömetsästyksen osalta osoitteesta raportointi@riista.fi. Todistusta haetaan vapaamuotoisesti. Lisätietoja saalistodistuksien osalta antaa erikoissuunnittelija Harri Norberg, p. 029 431 2115.

Hakemuslomakkeet edellä mainittujen Suomen ympäristökeskuksen todistusten ja lupien hankkimiseksi sekä ohjeet lomakkeiden täyttämiseksi ovat Suomen riistakeskuksen sivuilla: <https://riista.fi/metsastys/saaliin-kaupallinen-hyodyntaminen/>.

Ja sama nettisivupolkuna: www.riista.fi → Metsästys → Saaliin kaupallinen hyödyntäminen.

Karhun tai ilveksen kaato-olosuhteiden tarkastamisen osalta käytäntö jatkuu entiseen tapaan eli metsästyslain 88 §:n mukaiset toimijat voivat valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä on noudatettu.

Lisätietoja CITES-asioista www.ymparisto.fi/cites ja www.ymparisto.fi/cites/metsastajat

Suomen ympäristökeskus puh. 0295 251 000 (vaihte), sähköposti: cites@ymparisto.fi

Ohjeistus karhun lihan ja osien myyntiin sekä karhunruhojen käsittelyyn

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ohjeet karhun lihan ja osien myyntilupien (EU-todistus) hankkimisesta toimitetaan kaikille poikkeuslupien saajille Suomen riistakeskuksen poikkeuslupapäätösten yhteydessä tai sähköpostitse. Poronhoitoalueen kiintiömetsästyksen osalta nämä ohjeet toimitetaan kaatajalle Suomen riistakeskuksesta sähköpostilla saalisilmoituksen vastaanottamisen jälkeen. Lisäksi kaikki karhunlihan ja osien myyntiin liittyvät ohjeet löytyvät sekä SYKEN että Suomen riistakeskuksen verkkosivuilta:

- <https://www.ymparisto.fi/cites/karhujailves>
- <https://riista.fi/metsastys/saaliin-kaupallinen-hyodyntaminen/>

Niillä, jotka eivät aiemmin ole saaneet karhua saaliiksi, tai ovat myymässä karhua ensimmäistä kertaa, voi olla kysyttävää ruhonkäsittelyyn ja myyntiin liittyen ohjeistuksista huolimatta. Tämän ohjekirjeen (päivitetty 17.6.2020) tarkoitus on koota yhteen keskeisimmät ohjeistukset sekä karhun lihan ja osien myynnin että karhun lihan käsittelyn osalta.

Kun kyse on myyntiluvan hakemisesta karhun lihan tai osien myynnille, voi tiedustelut ohjata suoraan SYKEN CITES-lupatoimistoon cites@ymparisto.fi tai p. 0295 251 000 (SYKEN vaihde). SYKE ohjeistaa metsästäjiä myyntilupien (EU-todistus) hankkimisessa karhun lihan ja osien myyntiin. Ohjeet myyntiluvan hakemiseen löytyvät myös SYKEN verkkosivulta <https://www.ymparisto.fi/cites/karhujailves> otsikon *Suomessa metsästetyn karhun ja ilveksen lihan ja osien myynti* alla. Sivulla on SYKEN ohjekirjeet karhunmetsästäjille sekä esitetyt hakemuslomakkeet.

Kun kyse on poikkeusluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin todistuksen hakemisesta (tarvitaan myyntilupahakemuksen liitteeksi), tiedustelut voi ohjata siihen Suomen riistakeskuksen aluetoimistoon, jonka alueelle poikkeuslupa on myönnetty tai poronhoitoalueen karhusaaliin osalta osoitteeseen raportointi@riista.fi. Todistusta haetaan vapaamuotoisesti. Lisätietoja saalistodistuksien osalta antaa tarvittaessa erikoissuunnittelija Harri Norberg, p. 029 431 2115.

Luonnonvarakeskus LUKE ohjeistaa näytesaateessaan seuraavasti:

Mikäli karhu toimitetaan riistan käsittelylaitokseen lihantarkastusta ja myyntiä varten, metsästäjän ei tule itse ottaa näytteitä. Riistan käsittelylaitoksia on pyydetty toimittamaan tutkimuksen tarvitsemat näytteet. Metsästäjää pyydetään tässä tapauksessa lähettämään kaatolomake sekä trikiinitutkimuksen tulos LUKEN suurpetotutkimukselle Taivalkoskelle. HUOM! On erityisen suositeltavaa, että metsästäjä teettää trikiinitutkimuksen Ruokaviraston hyväksymässä laboratorioissa, vaikka lihat tulisivatkin omaan käyttöön. LUKE ei teetä trikiinitutkimusta.

LUKEN saate ja näytteenotto-ohjeet on toimitettu kaikille poikkeusluvansaajille ja poronhoitoalueen karhunkaatajille. Näytteenotto-ohje lähetysohjeineen löytyy myös Suomen riistakeskuksen sivuilta:

- <https://riista.fi/metsastys/saalisilmoitukset/karhunayte/>

Ruokaviraston sivuilta löytyy ohjeet luonnonvaraisen riistan lihantarkastukseen (virkaeläinlääkäri suorittaa) ja rekisteri hyväksytyistä liha-alan laitoksista sekä ohje Luonnonvaraisen riistan lihan käsittelystä ja lihan toimittamisesta myyntiin:

- <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/teurastus/lihantarkastus/luonnonvaraisen-riistan-lihantarkastus/>
- <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/toiminnan-aloittaminen/elintarvikehuoneistot/hyvakasytyt-elintarvikehuoneistot/>
- <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/elintarvikeala/elintarvikehuoneistot/>

Trikiinitutkimuksen osalta luettelo hyväksytyistä laboratorioista (ja Ruokaviraston lähelomake) löytyy niin ikään Ruokaviraston sivuilta:

- <https://www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/ruokaviraston-hyvaksymat-laboratoriot/trikiinilaboratoriot/>
- <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/laboratorion-ohjeet-lahetteet/elaintautitutkimukset/luonnonvaraiset-elaimet/lab-1039-lahete-trikiinitutkimus.pdf>

Ruokavirasto on antanut ohjeen riistan lihan käsittelystä ja lihan toimittamisesta myyntiin:

Ohjeessa on selitetty, miten luonnonvaraisen riistan ruhon tai lihan kanssa menetellään missäkin tapauksessa: toimitetaanko lihaa laitokseen jalostettavaksi, toimitetaanko sitä vähittäismyyntiin (=kauppaan tai ravintolaan) vai myydäänkö sitä suoraan kuluttajalle. Ao. ohje ohjeistaa vain elintarvikehygieeniseltä kannalta. Ohjeen mukaan:

- Metsästäjä voi myydä tai luovuttaa karhunlihaa suoraan kuluttajalle ilman lihantarkastusta (SYKE:n myöntämä myyntilupa oltava lihaa myydessä). Tällöin ruho on kuitenkin tutkittava trikiinien varalta. Näytteen ottaa metsästäjä ja toimittaa sen hyväksytyyn laboratorioon. Näytteeksi otetaan kaksi n. 25 gramman suuruisia palaa palleasta, poskilihaksesta tai kielestä. Karhunlihaa ei saa myydä tai luovuttaa ennen negatiivisen tuloksen saamista. Linkki listaan trikiinitutkimuksia tekevistä laboratorioista löytyy tästä ohjeesta.
- Silloin kun lihaa myydään muualle kuin suoraan kuluttajalle, sille on tehtävä lihantarkastus. Lihantarkastuksen voi tehdä vain *virkaeläinlääkäri riistan käsittelylaitoksessa*. Virkaeläinlääkäri on riistan käsittelylaitoksen tarkastuseläinlääkäri. Riistan käsittelylaitos on paikka, jossa luonnonvaraista riistaa loppuun teurastetaan eli se on ns. riistateurastamo. Muita riistan lihan teurastuksen jälkeisiä käsittelypaikkoja on jossain vaiheessa virheellisesti nimitetty riistan käsittelylaitoksiksi, mutta nyt se siis tarkoittaa teurastamoita. Karhun ruho voidaan tarkastaa vain riistan käsittelylaitoksessa tai sellaisessa poroteurastamossa, joka on hyväksytty karhun teurastamiseen. Kaikki tarvittava näytteenotto, myös trikiininäytteen, tapahtuu riistan käsittelylaitoksessa ja näytteenotto kuuluu lihantarkastukseen. Linkki hyväksytyihin laitoksiin löytyy niin ikään tästä ohjeesta.
- Lihantarkastuksessa eläimen pitää olla kokonainen siten, että kaikki osat voidaan tarvittaessa tarkistaa ja tiedetään, että ne ovat samasta eläimestä. Ruhon mukana tulee olla pää, kaikki rintaontelon elimet (keuhkot ja sydän) sekä vatsaontelon elimistä maksa, munuaiset ja perna. Karhun saa siis suolistaa ja veren laskea pyyntipaikalla.
- Karhut ja hylkeet voidaan toimittaa riistan käsittelylaitokseen myös nyljettyinä, jolloin vuota jää metsästäjälle.
- Nykyään voi metsästysseurassa olla myös koulutettu henkilö (suorittanut Ruokaviraston hyväksymän hygieniä- ja terveystutkinnon), joka voi tehdä maastossa elinten tarkastuksen. Hän voi tutkia sisäelimet ja jos ei huomaa mitään poikkeavaa, elimet voi jättää pois. Pää ja pallea pitää kuitenkin olla karhun ruhossa aina lihantarkastukseen tuotaessa.
 - <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/teurastus/teurastamot/patevyysvaatimukset/metsastajien-hygieniä-ja-terveystutkinta/>

Jos jalostaa karhun lihaa lihavalmistelulaitoksessa, laitos saa ottaa lihaa vastaan vain toisesta laitoksesta (teurastamo, riistan käsittelylaitos, poroteurastamo, leikkaamo, toinen lihavalmistelaitos jne.), mutta ei suoraan metsästäjältä.

(tämä ohjeistus on päivitetty 17.6.2020)

SYKEN ohje karhun ja ilveksen metsästäjälle ('CITES-ohje')

Kaikkeen karhuun ja ilvekseen liittyvään kaupalliseen toimintaan vaaditaan Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) myöntämä myyntilupa eli ns. EU-todistus. Ilman EU-todistusta karhun ja ilveksen *ostaminen, ostajaksi tarjoutuminen, hankkiminen kaupallisiin tarkoituksiin, kaupallisessa tarkoituksessa näytteille asettaminen, käyttö taloudellisessa hyötymistarkoituksessa ja myynti, hallussapito myyntiä varten, myytäväksi tarjoaminen tai myymistä varten kuljettaminen* on kiellettyä. Lupavaatimus koskee sekä vastakaadettuja yksilöitä että ns. vanhoja yksilöitä ja esineitä.

EU-todistusvaatimus koskee kokonaista karhua ja ilvestä, niiden osia ja niitä sisältäviä tuotteita. EU-todistus on voimassa joko Suomessa tai koko EU:n alueella. Todistuksen voimassaoloehdot on kirjattu EU-todistukseen.

Vain todistukseen kirjattu haltija voi myydä siinä kuvatun karhun tai ilveksen, sen osat tai sitä sisältävät tuotteet, ellei todistuksessa toisin sanota.

Jos uusi omistaja haluaa myydä karhua tai ilvestä eteenpäin, on hänen haettava uusi EU-todistus omiin nimiinsä. Hakemukseen liitetään alkuperäinen vanha EU-todistus sekä kauppa- kirja tai muu luovutusasiakirja, joilla todistetaan laillinen hankinta.

Samat määräykset koskevat myös seuraavia Suomessa esiintyviä riistalajeja: sutta ja saukkoa.

Näin haet SYKEstä karhulle tai ilvekselle myyntiluvan/EU-todistuksen:

Täytä esitetytty EU-todistushakemus (esitäyttö on tehty oletuksella, että metsästäjä itse – saaliin ensimmäisenä omistajana – myy pyytämänsä saaliin lihaa tai muita osia)

1. Myytävillä lihoille täytetään erillinen hakemuslomake, sillä lihoille myönnetään oma EU-todistus.
2. Muut myytävät tai muulla tavalla kaupallisesti hyödynnettävät osat voi kirjata yhdelle hakemuslomakkeelle, jolloin SYKE myöntää niille yhden yhteisen EU-todistuksen. Kaikki myytävät osat on lueteltava hakemuksessa (esim. talja, kallo, siitinluu, jne.). Vain EU-todistuksessa mainitut ja kuvatut osat saa myydä. Jos haluat jokaiselle osalle oman EU-todistuksen: täytä yksi hakemuslomake kutakin osaa varten. Yksi EU-todistus maksaa 50 euroa, kielteinen päätös on samanhintainen.
3. Liitä hakemukseen kopio Suomen riistakeskuksen myöntämästä ”poikkeusluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin todistuksesta” (jatkossa Suomen riistakeskuksen saalistodistus).

Hakemuslomakkeen täyttö:

1. Sähköisen lomakepohjan voi tallentaa omalle koneelle täyttää varten tai tulostaa ja täyttää käsin.
2. Kohta 1 (hakija): hakijan nimi ja täydelliset yhteystiedot. Jos hakija on muu kuin Suomen riistakeskuksen saalistodistuksessa saaliin saajaksi mainittu henkilö, on hakemukseen liitettävä
- valtakirja saaliin saajalta, josta selviää, että hakijalla on oikeus myydä metsästetty eläin, tai
- muu pätevä selvitys eläimen omistussuhteista.
Lupaviranomainen SYKE ei voi tietää eri seurojen sopimista omistussuhteista liittyen eläimen ruhoon ja muihin osiin, joten jos ei muuta ilmoiteta, oletamme, että saaliin saajaksi merkityllä on oikeus päättää eläimen myynnistä.
3. Kohta 1: hakijan henkilötunnus (tai Y-tunnus) laskutusta varten.
4. Kohta 4 (yksilöiden kuvaus): mahdollisimman tarkka kuvaus myytävästä tavarasta/myytävistä osista. Esim. taljasta mahdolliset erityistuntemerkit sekä maininta ovatko kynnet ja/tai kallo kiinni taljassa.
5. Kohta 5 (nettopaino): myytävän lihan kilomäärä (vain lihanmyyntihakemukseen).
6. Kohta 6 (määrä): myytävien osien lukumäärä (ei koske lihanmyyntihakemusta).

(käännä)

7. Kohta 20 (lisätiedot): Kirjaa tähän lihanostajan nimi ja yhteystiedot (jos lihat myydään yhdelle ostajalle ja ostaja on tiedossa). Jos lihat myydään erissä, tai ostajia on useita, ilmoitetaan lihanostajien nimet, yhteystiedot ja myyty lihamäärä välittömästi kaupanteon jälkeen SYKEen.

Tiedoksi: jos SYKE on lisännyt lihanostajan nimen EU-todistukseen, on tällä oikeus myydä lihoista tekemänsä tuotteet eteenpäin samalla todistuksella. Lihanostajan on pidettävä kirjaa myymästään lihasta. Jos lihanostajaa ei mainita metsästäjän myyntiluvassa, on ostajan haettava SYKEstä uusi EU-todistus omiin nimiinsä ennen eteenpäin myyntiä.

Kohtaan 20 voit myös kirjata muita tarpeelliseksi katsomiasi lisätietoja.

8. Hakija/myyjä allekirjoittaa hakemuksen omakätisesti.
9. Allekirjoitetun ja skannatun hakemuksen ja kopion Suomen riistakeskuksen saalistodistuksesta voi lähettää sähköisesti SYKE:n kirjaamoon kirjaamo.syke@ymparisto.fi, tai hakemuksen voi postittaa SYKEen (osoite hakulomakkeen kohdassa 3). Lupahakemukseen liitetään kopio Suomen riistakeskuksen saalistodistuksesta (sekä mahdollinen valtakirja tai muu selvitys, ks. tämän ohjeen kohta 1).

Karhua tai ilvestä tai sen osia ei saa myydä eikä ostaa ennen kuin EU-todistus on myönnetty (lihat voi kuitenkin tarvittaessa siirtää ostajan kylmätilaan odottamaan, ellei ole muuta mahdollisuutta säilyttää niitä asianmukaisesti).

Jos ei aio myydä tai muuten kaupallisesti hyödyntää kaatamaansa karhua tai ilvestä tai sen osia, ei SYKEstä tarvita EU-todistusta. Karhun tai ilveksen (tai suden tai saukon) kaatajan/haltijan tulee kuitenkin varmistaa, että hän saa Suomen riistakeskuksen saalistodistuksen, sillä muuten on vaikea tarvittaessa todistaa eläimen ja/tai sen osien laillinen alkuperä. Saalistodistusta suositellaan haettavaksi Suomen riistakeskuksesta kaatoilmoituksen yhteydessä.

Jos metsästäjä itse tai perikunta haluaa myöhemmin myydä karhun tai ilveksen taljan tai muita osia (johon vaaditaan aina SYKE:n myöntämä EU-todistus), tai viedä muuttokuormassa EU:n ulkorajojen yli (johon vaaditaan aina SYKE:n myöntämä CITES-vientilupa), voi ilman Suomen riistakeskuksen saalistodistusta olla mahdotonta jälkikäteen osoittaa, että eläin on laillisesti hankittu. SYKE voi myöntää lupia ja todistuksia vain laillista alkuperää oleville karhuille ja ilveksille. Suomen riistakeskuksen saalistodistus voi myös auttaa muita viranomaisia heidän työssään.

Lisätietoja

CITES-asiat www.ymparisto.fi/cites

Metsästettävät CITES-lajit www.ymparisto.fi/cites/metsastajat

Suomessa metsästetyn karhun lihan ja osien myynti www.ymparisto.fi/cites/karhujailves

CITES-lainsäädäntö -sivulta www.ymparisto.fi/cites/lainsaadanto löytyy mm. lajiliiteasetus, josta voi tarkistaa, mitkä lajit ja lajiryhmät kuuluvat CITES-sääntelyn piiriin.

CITES-lupahakemuslomakkeet (mm. EU-todistuksen hakulomake)
www.ymparisto.fi/cites/hakemuslomakkeet (kohta 4)

Suomen ympäristökeskus
CITES-asiat
Latokartanonkaari 11
00790 Helsinki
cites@ymparisto.fi
puh. 0295 251 000 (vaihe)

Suomen ympäristökeskuksen myöntämät luvat karhun vientiin, tuontiin ja myyntiin

Suomessa metsästetyistä karhuista suurin osa kaadetaan joko kannanhoidollisella poikkeusluvalla tai poronhoitoalueen karhukiintiön puitteissa. Lihoista suuri osa menee myyntiin, mutta usein myös talja, kallo ja siitinluu vaihtavat omistajaa kaadon jälkeen. EU:ssa, ja siten myös Suomessa, karhun, sen osien ja siitä valmistettujen tuotteiden myynti on luvanvaraista. Suomessa myyntiluvan (ns. EU-todistus) myöntävä viranomais on Suomen ympäristökeskus (SYKE), joka myöntää myös EU:n ulkorajojen ylittävän viennin ja tuonnin vaatimat ns. CITES-luvat. Luvat on hankittava ennen myyntiä, vientiä tai tuontia ja niiden oltava voimassa tapahtuman aikana. Alla olevat ohjeet koskevat soveltuvin osin myös ilvestä, sutta ja saukkoa.

Karhun ja sen osien tuonti EU:n alueelle ja niiden vienti Suomesta EU:n ulkopuolelle

Ruskeakarhu (laji *Ursus arctos*, johon luetaan myös Pohjois-Amerikan harmaakarhu eli grizzly) kuuluu kansainvälisen CITES-yleissopimuksen sääntelyn piiriin (CITES on uhanalaisten lajien kansainvälisen kaupan yleissopimus). CITES-sopimuksessa ruskeakarhu on lueteltu lajiliitteessä II ja EU:n lainsäädännössä liitteessä A, mikä tarkoittaa, että karhun, sen osien ja siitä valmistettujen tuotteiden viemiseen EU:n ulkorajojen yli vaaditaan aina CITES-vientilupa SYKEstä. Tuotaessa karhua, sen osia tai siitä valmistettuja tuotteita Suomeen EU:n ulkopuolelta vaaditaan aina SYKEstä tuontilupa.

Karhua (ilvestä, sutta, saukkoa) ei voi kuitenkaan viedä EU:n ulkopuolelle eikä tuoda EU:n ulkopuolelta kaupalliseen tarkoitukseen.

EU:ssa on lisäksi ollut jo pitkään voimassa CITES-tuontikieltoasetus, joka mm. kieltää Kanadan British Columbiasta peräisin olevien harmaakarhujen metsästysmuistojen tuonnin EU:n alueelle.

Karhu ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kauppaa koskeva EU:n lainsäädäntö

EU:ssa CITES-yleissopimus toimeenpannaan yhteisillä asetuksilla: Euroopan neuvoston asetus luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (EY) N:o 338/97 (ja siihen liittyvä Euroopan komission ns. lajiliiteasetus, jota päivitetään 1–2 vuoden välein) sekä täytäntöönpanoasetus N:o 865/2006 (muutoksineen). Euroopan unionin lainsäädännössä karhu on nostettu tiukimmin säänneltyjen lajien joukkoon eli asetuksen 338/97/EY tarkoittamaan **liitteeseen A**.

Toisin kuin CITES-sopimus, EU-lainsäädäntö sääntelee myös EU:n ja yksittäisen jäsenvaltion sisäistä kauppaa. Liitteen A lajeja, niiden osia ja niistä valmistettuja tuotteita ei lähtökohtaisesti saa lainkaan käyttää kaupalliseen toimintaan EU:ssa. Yksityishenkilö tai kaupallinen toimija ei voi julkisesti tarjoutua edes ostamaan karhua ellei ostajalla ole tarkoitukseen myönnettyä EU-todistusta.

Poikkeuslupia kuitenkin myönnetään tiettyjen ehtojen täytyessä. Yksi näistä on, että A-liitteen eläin on peräisin EU:n jäsenvaltiosta, ja että se on otettu luonnonvaraisesta ympäristöstään kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä noudattaen. Karhun osien kaupalliseen hyödyntämiseen voidaan siten Suomessa myöntää poikkeuslupa, ns. EU-todistus. EU-todistus voi olla voimassa joko pelkästään Suomessa tai myös toisissa EU-jäsenmaissa: todistukseen kirjataan tiedot sen voimassaolosta. Vastaavasti esimerkiksi Virosta ostetulla karhulla on oltava Viron lupaviranomaisten myöntämä EU-todistus, joka on jälleenmyyntiä varten korvattava Suomessa suomalaisella EU-todistuksella. Vain EU-todistuksessa eritellyt karhun osat on lupa myydä tai muuten käyttää kaupallisesti.

(käännä)

EU-todistus eli kaupallisen hyödyntämisen todistus ('myyntilupa')

Karhua ei voi Suomessa laillisesti ostaa, tarjoutua ostamaan, hankkia kaupallisiin tarkoituksiin, asettaa näytteille kaupallisessa tarkoituksessa, käyttää hyötymistarkoituksessa, pitää hallussa myyntiä varten, tarjota myytäväksi tai myydä ilman voimassaolevaa myyntilupaa eli EU-todistusta. EU-todistuksen myöntää Suomen ympäristökeskus (SYKE) hakemuksen perusteella. Hakemus on täytettävä huolellisesti ja selvästi, ja siitä on ilmentävä hakijan täydelliset yhteystiedot. Lomakkeen kohtaan 'Yksilöiden kuvaus' on eriteltävä tunnistustietoineen ne osat ja esi- neet, jotka on tarkoitus myydä tai muuten kaupallisesti hyödyntää. Lihojen myyntiä varten ostajan tiedot ilmoitetaan jo hakemusvaiheessa ja SYKE kirjaa ne EU-todistukseen (ks. 'Ruhonosien myynti').

Hakemukseen on lisättävä laskutusta varten myös hakijan henkilötunnus tai Y-tunnus.

EU-todistuksen hakemuslomake löytyy ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/cites/hakemuslomakkeet ja www.ymparisto.fi/cites/karhujailves. Lomake löytyy myös Suomen riistakeskuksen sivuilta www.riista.fi. Sähköisen hakemuslomakkeen voi joko tulostaa ja täyttää käsin tai tallentaa omalle koneelle täytettäväksi. Paperisia hakemuslomakkeita saa tarvittaessa SYKEstä. Alkuperäinen allekirjoitettu hakemus liitteineen lähetetään SYKEen postitse. Allekirjoitetun ja skannatun hakemuksen liitteineen voi lähettää myös sähköisesti SYKEen kirjaamoon kirjaamo.syke@ymparisto.fi.

Suomen riistakeskuksen poikkeusluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin todistus (ennen Suomen riistakeskuksen laillisen saannon todistus)

EU-todistushakemukseen on liitettävä kopio Suomen riistakeskuksen myöntämän poikkeusluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin todistuksesta (jatkossa Suomen riistakeskuksen saalistodistus).

Välittömästi karhun kaatamisen jälkeen tulisi sille hankkia Suomen riistakeskuksen saalistodistus (alkuperätodistus), vaikei EU-todistusta tai maastavientilupaa olisi tarkoitus tässä vaiheessa hankkiakaan. Näin karhun kaataja/omistaja voi myöhemmin tarvittaessa todistaa esimerkiksi omistamansa taljan laillisen alkuperän. Suomen riistakeskuksen saalistodistus (tai muu alkuperän todistava selvitys) vaaditaan EU-todistusta tai maastavientiin oikeuttavaa CITES-vientilupaa varten.

Metsästyskauden lopulla SYKE pyytää Suomen riistakeskukselta koosteen kaikista kaadetuista karhuista, johon vertaamalla voimme tarkistaa oman lupakirjanpitomme.

Mihin EU-todistus oikeuttaa

Koska Suomessa kaadettuja karhuja ei ole merkitty niin, että esim. taljat olisivat yksilökohtaisesti tunnistettavissa, ovat niille myönnetyt EU-todistukset toimituskohtaisia, jolloin vain EU-todistuksen haltija saa kaupallisesti hyödyntää todistuksessa kuvatut karhunosat. Myyjän on annettava ostajalle EU-todistuksen alkuperäiskappale sekä kauppakirja tai muu asiakirja, josta ostajan ja myyjän tiedot ilmenevät; myyjän olisi myös hyvä säilyttää kopiot itsellään. Alkuperäinen EU-todistus yhdessä kauppakirjan kanssa on ostajan todiste laillisesta ostosta ja samalla ns. alkuperätodistus, minkä vuoksi ne on säilytettävä karhunosan mukana. Jos kuitenkin esimerkiksi talja ja kallo myydään eri henkilöille, annetaan taljan ostajalle alkuperäinen EU-todistus ja kal- lon ostajalle sen oikeaksi todistettu kopio. SYKE voi tarvittaessa myöntää myös erilliset todistukset karhun eri osille. Jos seuraava omistaja myy karhunosan eteenpäin, on hänen hankittava uusi EU-todistus.

Toisen EU-maan myöntämä EU-todistus

Toisen EU-maan myöntämä EU-todistus ei ole enää voimassa Suomessa, sillä pääsääntöisesti karhun osille myönnetty EU-todistus on toimituskohtainen: vain luvan haltija voi myydä siinä mainitut osat kerran eteenpäin. Uusi myyntilupa/EU-todistus on haettava SYKEstä.

(käännä)

Ruhonosien myynti

SYKE myöntää karhunlihan ja muiden osien myyntiin kaksi eri todistusta: toisen lihalle ja toisen metsästysmuistoille (talja, kallo, jne.). Jos halutaan myydä sekä lihaa että metsästysmuistoja, haetaan siis kaksi lupaa kahdella eri lomakkeella: toinen täytetään lihalle ja toinen muille osille. Lihalupaa haettaessa hakemuslomakkeessa ilmoitetaan myytävän lihan paino. Lihanmyyntiin oikeuttavaan todistukseen merkitään myyjän lisäksi lihan ostajan tiedot, minkä vuoksi hakemuslomakkeen kohtaan 'Lisätiedot' on lisättävä ostajan nimi ja osoite (tiedot voi myös ilmoittaa erillisessä liitteessä). Lihanostajan on säilytettävä alkuperäinen EU-todistus mahdollista viranomais tarkastusta varten, kunnes lihaerä on syöty tai myyty. Tämän jälkeen alkuperäinen EU-todistus tulee palauttaa SYKEen. Karhunlihan myynti muuhun kuin yksityiseen käyttöön edellyttää aina myös elintarvikelain mukaista lihantarkastusta ja siihen sisältyvää trikiinitutkimusta. Ohjausta ja neuvontaa riistan lihantarkastukseen ja elintarvikevalvontaan liittyen antavat kuntien elintarvikevalvontaviranomaiset, läänineläinlääkärit ja Ruokavirasto.

Jos EU-todistuksessa mainittu ruhon tai lihan ostaja itse jalostaa tai valmistuttaa nimissään tuotteita, katsotaan todistuksen kattavan jalosteiden eteenpäin myynnin; muussa tapauksessa niille on haettava uusi EU-todistus. Suomessa on siis yhä toistaiseksi voimassa käytäntö, jonka mukaan karhun ruhon jatkojalostaminen ja jalosteiden eteenpäin myyminen sallitaan metsästäjälle myönnettyllä toimituskohtaisella EU-todistuksella, mutta vain jos ostajan/jalostajan tiedot on merkitty todistukseen. Muussa tapauksessa on ruhon ostajan haettava uusi EU-todistus, jolla sallitaan lihan tai jalosteiden edelleen myynti. Myös jos karhunlihaa tai jalosteita kaupataan edelleen muualle EU:hun, on jokaiselle myyntierälle haettava SYKEstä uusi EU-todistus. Joissakin EU-maissa on karhun kaupallinen käyttö tai jopa hallussapito kielletty. Jos ruhon ostaja pakkaa itse lihan myyntiin, mutta jälleenmyyjä ruhosta jääneitä osia muihin käyttötarkoituksiin, on hänen haettava näille osille erillinen lupa ennen myyntiä. SYKE ei myönnä lupaa sappirakon tai sapen myyntiin.

Karhunlihan jalostajalta on löydyttävä selkeä kirjanpito ostetusta ja käytetystä karhunlihasta.

Viranomaisen toimesta myytävät karhut

Myös toisen viranomaisen hallussa oleville karhuille on haettava EU-todistus karhun ja karhu-tuotteiden myyntiin tai muuhun kaupalliseen hyödyntämiseen. EU-todistuksen tulee olla voimassa jo myynnistä ilmoitettaessa. Hakemuksen liitteenä on Suomen riistakeskuksen saalistodistuksen sijaan oltava viranomaisen pöytäkirjaote ja haltuunotto- tai muu päätös tai muu selvitys laillisesta hallussapidosta. SYKE ei myönnä lupaa metsästys- tai muun rikoksen seurauksena haltuun otetun karhun tai sen osan kaupalliseen hyödyntämiseen.

Karhun hallussapito

Jos kaadettua karhua tai sen osia ei aiota myydä, ei karhun kaatajan (omistajan) tarvitse hakea EU-todistusta pelkkään hallussapitoon. Karhun ja sen osien alkuperä ja laillisuus on kuitenkin voitava näyttää toteen tarvittaessa, minkä vuoksi jokaiselle pyydetylle karhulle tulisi hakea Suomen riistakeskuksen myöntämä saalistodistus. Saalistodistus tulee säilyttää yhdessä karhunosiensa kanssa. Samalla tavalla tulee toimia myös ilveksen, suden ja saukon kohdalla. Jos kaataja luovuttaa karhun tai sen osat vastikkeetta toiselle, tulisi luovutuksesta tehdä luovutusasiakirja.

Mitä asiakirjoja tarvitset myydessäsi tai ostaessasi karhua – yhteenveto

Karhun lihan myyntiin vaaditaan 1) EU-todistus SYKEstä (myönnetään Suomen riistakeskuksen saalistodistuksen – tai edellisen EU-todistuksen – perusteella) ja kauppakirja sekä 2) karhun ruhon lihantarkastus, josta merkinä tarkastusleimat (terveysmerkit) ruhosta (kunnan virkaeläinlääkäri tai Ruokaviraston tarkastuseläinlääkäri). Karhun lihaa ostaessasi varmista, että myyjä antaa sinulle kauppakirjan lisäksi *alkuperäisen* EU-todistuksen. Ostaessasi lihaa muuhun kuin yksityiseen käyttöön varmista, että ruho on hyväksytty lihantarkastuksessa.

Karhun taljan, kallon, siitinluun ja muiden osien myyntiin vaaditaan EU-todistus SYKEstä; vain EU-todistuksessa kuvatut osat on lupa myydä. EU-todistus myönnetään Suomen riistakeskuksen

(käännä)

saalistodistuksen tai muun laillisen hankinnan osoittaman asiakirjan perusteella (esim. edellinen EU-todistus). Karhun metsästysmuistoja tai muita osia ja tuotteita ostaessasi varmista, että myyjä antaa sinulle kauppakirjan lisäksi alkuperäisen EU-todistuksen tai – mikäli karhun osat myydään eri henkilöille – sen oikeaksi todistetun kopion.

Lisätietoja ja CITES-lupaviranomaisen yhteystiedot

Suomessa metsästetyn karhun lihan ja osien myynti www.ymparisto.fi/cites/karhujailves

Lupahakemukset lähetetään osoitteella:

Suomen ympäristökeskus
Cites-asiat
Latokartanonkaari 11
00790 Helsinki

Allekirjoitetun ja skannatun hakemuksen ja kopion Suomen riistakeskuksen saalistodistuksesta voi lähettää myös sähköisesti SYKEN kirjaamoon kirjaamo.syke@ymparisto.fi,

CITES-lupahakemuslomakkeet www.ymparisto.fi/cites/hakemuslomakkeet.

Neuvoa voi kysyä cites@ymparisto.fi tai soittaa puh. 0295 251 000 (vaihde).

Ohjekirjeeseen liittyvä palaute pyydetään lähettämään cites@ymparisto.fi.

Hakemus	3	1. Hakija Nimi, osoite, puhelinnumero, henkilötunnus tai Y-tunnus..	TODISTUS - HAKEMUS <i>Ei Euroopan unionin ulkopuoliseen käyttöön</i>		Nro
			☐ Laillista hankintaa koskeva todistus ☒ Kaupallista toimintaa koskeva todistus ☐ Elävien yksilöiden siirtämistä koskeva todistus		
		2. Liitteessä A lueteltujen lajien elävien yksilöiden hyväksytyt säilytyspaikka	Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97 ja komission asetus (EY) N:o 865/2006 luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelemisesta niiden kauppaa sääntelemällä		
			3. Todistuksen myöntävä hallintoviranomainen Suomen ympäristökeskus SYKE, CITES-asiat Latokartanonkaari 11, 00790 Helsinki Puh. 0295 251 000, Fax +09 5490 2791 sähköposti: cites@ymparisto.fi		
		4. Yksilöiden kuvaus (mukaan luettuina tunnusmerkit, elävien eläinten sukupuoli ja syntymäaika)	5. Nettopaino (kg)	6. Määrä	
			7. CITES-liite	8. EU-liite	9. Alkuperä
			II	A	W
			10. Alkuperämaa Suomi		
			11. Luvan numero		12. Myöntämispäivä
			13. Tuojajäsenvaltio / Member State of import		
			14. Asiakirjan numero		15. Myöntämispäivä
		16. Lajin tieteellinen nimi <i>Ursus arctos</i>	17. Lajin yleisnimi (jos on) ruskeakarhu		
		18. Todistan, että edellä kuvatut yksilöt:			
		a) ☒ on otettu luonnonvaraisesta ympäristöstään todistuksen myöntäneen jäsenvaltion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti			
		b) ☐ ovat hylättyjä tai karanteita yksilöitä, jotka on otettu talteen todistuksen myöntäneen jäsenvaltion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti			
		c) ☐ ovat vankeudessa syntyneitä ja kasvatettuja tai keinotekoisesti lisättyjä yksilöitä			
		d) ☐ on hankittu unionissa tai tuotu unioniin neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 säännösten mukaisesti			
		e) ☐ on hankittu unionissa tai tuotu unioniin ennen 1 päivää kesäkuuta 1997 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3626/82 mukaisesti			
		f) ☐ on hankittu unionissa tai tuotu unioniin ennen 1 päivää tammikuuta 1984 CITES-yleissopimuksen määräysten mukaisesti			
		g) ☐ on hankittu todistuksen myöntäneessä jäsenvaltiossa tai tuotu kyseiseen jäsenvaltioon ennen kuin asetuksen (EY) N:o 338/97 tai (ETY) N:o 3626/82 säännökset tai CITES-yleissopimuksen määräykset tulivat voimaan kyseisen jäsenvaltion alueella			
		19. Tämän asiakirjan tarkoituksena on:			
		a) ☐ vahvistaa, että (jälleen)vientiin tarkoitettu yksilö on hankittu kyseisen lajin suojelua koskevan, voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti			
		b) ☒ myöntää liitteessä A lueteltujen lajien yksilöiden myynnissä sovellettava poikkeus kielloista, jotka koskevat asetuksen (EY) N:o 338/97 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kaupallista toimintaa			
		c) ☐ myöntää liitteessä A lueteltujen lajien yksilöiden julkisessa näytteillepanossa, johon ei liity myyntiä, sovellettava poikkeus kielloista, jotka koskevat asetuksen (EY) N:o 338/97 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kaupallista toimintaa			
		d) ☐ sallia yksilöiden käyttäminen tieteenedistämiskasvatus- tai lisäämis-/tutkimus- tai opetus- tai muihin tarkoituksiin, jotka eivät vaikuta haitallisesti			
		e) ☐ sallia liitteessä A lueteltuihin lajeihin kuuluvan elävän yksilön siirtäminen unionin alueella paikasta, joka ilmoitetaan tuontiluvassa tai jossakin muussa todistuksessa			
		20. Lisätiedot			
		Hakemus voidaan käsitellä vasta kun se on asianmukaisesti täytetty, sen liitteenä on kaikki tarvittavat asiakirjat ja se on allekirjoitettu. Hakemukseen on kirjattava hakijan yhteystiedot ja puhelinnumero.			
		Olen liittänyt hakemukseeni tarvittavat asiakirjatodisteet ja vakuutan, että kaikki annetut tiedot ovat tietojeni ja käsitykseni mukaan oikeita. Vakuutan, että edellä mainittuja yksilöitä koskevaa todistushakemusta ei ole aikaisemmin hylätty.			
		Hakijan nimi	Allekirjoitus	Paikka ja aika	

Ohjeet ja selitykset

1. Todistuksen varsinaisen hakijan, ei tämän edustajan, täydellinen nimi ja osoite.
2. Tiedot täytetään hakulomakkeeseen ainoastaan, jos on kyse elävistä yksilöistä, jotka on lueteltu liitteessä A ja jotka eivät ole vankeudessa syntyneitä tai keinotekoisesti lisättyjä yksilöitä.
4. Kuvauksen on oltava mahdollisimman tarkka, ja siihen on liitettävä komission asetuksen (EY) N:o 865/2006 luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä liitteen VII mukainen kolmimerkkinen tunnus.
- 5./6. Määrä ja/tai nettopaino ilmaistaan käyttäen asetuksen (EY) N:o 865/2006 liitteessä VII lueteltuja yksiköjä.
7. Tähän kohtaan merkitään CITES-yleissopimuksen liite (I, II tai III), jossa laji on lueteltu hakemuksen jättämisen ajankohtana.
8. Tähän kohtaan merkitään asetuksen (EY) N:o 338/97 liite (A, B tai C), jossa laji on lueteltu hakemuksen jättämisen ajankohtana.
9. Alkuperä merkitään käyttäen yhtä seuraavista tunnuksista:
 - W Luonnonvaraisesta ympäristöstään otetut yksilöt
 - R Säädellyssä ympäristössä kasvatettujen eläinten yksilöt, jotka on otettu luonnonvaraisesta ympäristöstään munina tai poikasina ja joiden osalta todennäköisyys selviytyä aikuisiksi olisi muutoin ollut hyvin alhainen
 - D Liitteeseen A sisältyvät eläimet, jotka on kasvatettu vankeudessa kaupallisia tarkoituksia varten CITES-sihteeristön päätöslauselman Conf.12.10 (Rev. CoP15) mukaisesti rekisteröimissä toiminnoissa, ja liitteeseen A sisältyvät kaupallisia tarkoituksia varten keinotekoisesti lisätyt kasvit, jotka ovat asetuksen (EY) N:o 865/2006 XIII luvun mukaisia, sekä niiden osat ja johdannaiset
 - A Sellaiset liitteeseen A sisältyvät, muita kuin kaupallisia tarkoituksia varten keinotekoisesti lisätyt kasvit ja liitteisiin B ja C sisältyvät keinotekoisesti lisätyt kasvit, jotka ovat asetuksen (EY) N:o 865/2006 XIII luvun mukaisia, sekä niiden osat ja johdannaiset
 - C Vankeudessa kasvatetut eläimet, jotka ovat asetuksen (EY) N:o 865/2006 XIII luvun mukaisia, sekä niiden osat ja johdannaiset
 - F Vankeudessa syntyneet eläimet, joiden osalta asetuksen (EY) N:o 865/2006 XIII luvun edellytykset eivät kuitenkaan täyty, sekä niiden osat ja johdannaiset
 - X Yksilöt, jotka on otettu meriympäristöstä, joka ei kuulu yhdenkään valtion lainkäyttövaltaan
 - I Haltuunotetut ja takavarikoidut yksilöt ⁽¹⁾
 - O Yleissopimusta edeltävältä ajalta olevat yksilöt ⁽¹⁾
 - U Alkuperä tuntematon (edellyttää perustelua)
- 10–12. Alkuperämaa on maa, jossa yksilöt otettiin luonnonvaraisesta ympäristöstään, syntyivät ja kasvatettiin vankeudessa tai lisättiin keinotekoisesti.
- 13–15. Tuojajäsenvaltio on (soveltuvin tapauksissa) se jäsenvaltio, joka on myöntänyt kyseisten yksilöiden tuontiluvan.
16. Tieteellisen nimen on oltava asetuksen (EY) N:o 865/2006 liitteessä VIII tarkoitettujen vakiintuneiden nimityslähteiden mukainen.
18. Tietojen tulee olla mahdollisimman kattavia. Lisäksi tässä kohdassa on perusteltava edellä vaadittujen tietojen puuttuminen.

⁽¹⁾ Käytetään vain yhdessä jonkin toisen alkuperätunnuksen kanssa.

Instructions and explanations

1. Full name and address of the applicant for the certificate, not of an agent.
2. To be completed only on the application form in the case of live specimens of Annex A species other than captive bred or artificially propagated specimens.
4. Description must be as precise as possible and include a three-letter code in accordance with Annex VII to Regulation (EC) No 865/2006 laying down detailed rules concerning the implementation of Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein.
- 5/6. Use the units of quantity and/or net mass in accordance with those contained in Annex VII to Regulation (EC) No 865/2006.
7. Enter the number of the CITES Appendix (I, II or III) in which the species is listed at the date of application.
8. Enter the letter of the Annex to Regulation (EC) No 338/97 (A, B or C) in which the species is listed at the date of application.
9. Use one of the following codes to indicate the source:
 - W Specimens taken from the wild
 - R Specimens of animals reared in a controlled environment, taken as eggs or juveniles from the wild, where they would otherwise have had a very low probability of surviving to adulthood
 - D Annex A animals bred in captivity for commercial purposes included in the Register of the CITES Secretariat, in accordance with Resolution Conf. 12.10 (Rev. CoP15), and Annex A plants artificially propagated for commercial purposes in accordance with Chapter XIII of Regulation (EC) No 865/2006, as well as parts and derivatives thereof
 - A Annex A plants artificially propagated for non-commercial purposes and Annexes B and C plants artificially propagated in accordance with Chapter XIII of Regulation (EC) No 865/2006, as well as parts and derivatives thereof
 - C Animals bred in captivity in accordance with Chapter XIII of Regulation (EC) No 865/2006, as well as parts and derivatives thereof
 - F Animals born in captivity, but for which the criteria of Chapter XIII of Regulation (EC) No 865/2006 are not met, as well as parts and derivatives thereof
 - X Specimens taken in the marine environment not under the jurisdiction of any State
 - I Confiscated or seized specimens ⁽¹⁾
 - O Pre-convention ⁽¹⁾
 - U Source unknown (must be justified)
- 10 to 12. The country of origin is the country where the specimens were taken from the wild, born and bred in captivity, or artificially propagated.
- 13 to 15. The Member State of import is, where applicable, the Member State having issued the import permit for the specimens concerned.
16. The scientific name must be in accordance with the standard references for nomenclature referred to in Annex VII to Regulation (EC) No 865/2006.
18. Provide as many details as possible and justify any omissions to the information required above.

⁽¹⁾ To be used only in conjunction with another source code